

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 515/2010

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., B., zastúpeného advokátkou JUDr. J. F., B., pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 87/2010 z 19. mája 2010 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 24 C 241/2008 z 23. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2010 doručená sťažnosť P. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. J. F., B., pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) sp. zn. 4 Co 87/2010 z 19. mája 2010 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) sp. zn. 24 C 241/2008 z 23. novembra 2009.

2. Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ bol odporcom v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 24 C 241/2008 o určenie, že nedošlo k prechodu nájmu bytu. Predmetom konania bolo posúdenie splnenia zákonných podmienok prechodu nájmu bytu po zomrelom nájomcovi – otcovi sťažovateľa. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 24 C 241/2008 z 23. novembra 2009 bolo určené, že k prechodu nájmu bytu nedošlo, sťažovateľovi bolo uložené vypratať predmetný byt bez nároku na zabezpečenie bytovej náhrady do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a bola mu uložená povinnosť nahradiť trovy konania.

3. Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 24 C 241/2008 z 23. novembra 2009 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co/87/2010 z 19. mája 2010 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

4. Sťažovateľ vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co/87/2010 z 19. mája 2010 namieta, že napriek skutočnostiam uvedeným v odvolaní sťažovateľa proti rozsudku prvostupňového súdu *„krajský súd dokazovanie nedoplnil, ani vec nevrátil prvostupňovému súdu na doplnenie dokazovania. Ide o popretie spravodlivosti (denegatio iustitiae). Neboli predsa splnené zákonné podmienky pre konanie bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP). Takto bola sťažovateľovi odňatá možnosť pred odvolacím súdom relevantne konať.“*. Ku skutkovému stavu zistenému všeobecnými súdmi sťažovateľ namieta, že *„sťažovateľ konal stále v dobrej viere. Bol evidovaný od r. 1999 ako spolubývajúca osoba a potom ho Mestská časť B. – P. dokumentárne postavila do pozície jediného legitímneho nájomcu a tak s ním konala.“*

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo P. B., bytom: B., priznané čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd bolo porušené rozhodnutím Okresného súdu Bratislava V č. 24 C 241/2008 z 23. 11. 2009 a Krajského súdu v Bratislave č. 4 Co 87/2010 z 19. 05. 2010.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. 4Co 87/2010 z 19. 05.2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava V. a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi P. B., bytom: B., trovy konania... “

II.

1. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

3. V súlade s čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

4. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

5. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

7. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

8. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

11. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

A. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 24 C 241/2008 z 23. novembra 2009

1. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku okresného súdu sp. zn. 24 C 241/2008 z 23. novembra 2009 odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/87/2010. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu.

2. Vo vzťahu k namietanému rozsudku okresného súdu ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky. Preto, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

3. Podľa právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú, alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu (podobne sp. zn. PL. ÚS 3/98).

4. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 24 C 241/2008 z 23. novembra 2009 odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

B. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co/87/2010 z 19. mája 2010

1. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tvrdení, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je arbitrárne, podľa jeho názoru krajský súd nesprávne postupoval, keď nedoplnil dokazovanie, resp. vec nevrátil prvostupňovému súdu na doplnenie dokazovania a rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím podľa jeho názoru porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 36 ods. 1 listiny.

2. Ústavný súd už vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

3. Krajský súd sa v rozsudku sp. zn. 4 Co/87/2010 z 19. mája 2010 stotožnil so závermi prvostupňového súdu. Uviedol, že pre správne posúdenie daného právneho vzťahu bolo potrebné vyriešenie zásadnej otázky, či medzi nájomníkom predmetného bytu a sťažovateľom, ktorí boli blízkymi osobami (otec a syn), vznikla spoločná domácnosť, v ktorej žili v deň smrti nájomcu. Krajský súd uviedol, že závery súdu prvého stupňa, že sťažovateľ nežil s nájomníkom v spoločnej domácnosti v deň jeho smrti, sú v súlade s vykonanými dôkazmi, a konštatoval, že sťažovateľ nesplnil zákonné podmienky prechodu nájmu predmetného bytu po smrti pôvodného nájomcu na seba v zmysle § 706 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Krajský súd vychádzal z dokazovania uskutočneného prvostupňovým súdom.

4. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (podobne IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

5. Ústavný súd, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania (I. ÚS 226/2010).

6. Ústavný súd vo vzťahu k uvedeným námietkam sťažovateľa pripomína, že preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené.

7. Rozhodnutie krajského súdu bolo založené predovšetkým na záveroch z vykonaného dokazovania prvostupňového súdu, v rámci ktorého bolo preukázané, že sťažovateľ v deň smrti nájomcu s týmto nežil v spoločnej domácnosti, a tým nesplnil zákonom ustanovenú podmienku prechodu nájmu bytu. V rozhodnutí odvolacieho súdu sú uvedené skutkové okolnosti veci a odôvodnené závery týkajúce sa právneho posúdenia veci. Pokiaľ ide o námietku rozhodovania krajského súdu bez nariadenia pojednávania, krajský súd svoj postup odôvodnil odkazom na ustanovenie § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd nepovažoval za potrebné v rámci odvolacieho konania či už opakovať, alebo doplniť dokazovanie, pretože skutkový stav zistený súdom prvého stupňa bol z hľadiska dôkaznej situácie dostatočný a taktiež neboli splnené ani ďalšie podmienky podľa § 214 ods. 1 OSP, ktoré predsedovi senátu odvolacieho súdu v prípade prejednávania odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej obligatórne prikazujú nariadiť pojednávanie. Krajský súd správne aplikoval § 214 ods. 2 OSP, podľa ktorého mohol o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Napokon, ako vyplýva zo znenia tohto zákonného ustanovenia, hlavnou formou odvolacieho konania je konanie bez nariadenia pojednávania.

8. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu nie je svojvoľné ani arbitrárne, obsahuje jasné a zrozumiteľné dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku prvostupňového súdu. Materiálne právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu v predmetnej veci nemohlo byť porušené.

9. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

10. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľa ústavný súd už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2010